Ein Godologisk Skriving um Sålmabók, Fyrstu ok Annarrar Kapituli, sem Eitt Kvæði

詩篇第一篇與第二篇合一之神學學術釋經

- Frank Leo 劉宗唐 משה הלוי *Φραγκίσκος Μωυσῆς Λευίτάκης*
משה לוין (לעווין)

Inngangsord / 引言

Í judiskari hefð er vel kunnigt at Sålmar 1 ok 2 voru taldnar sem eitt kvæði. Þetta er vísað í Talmúð Bavli, Berakhot 9b–10a, þar sem Gemaran segir:

在猶太傳統中，眾所周知詩篇第一篇與第二篇被視為一首詩歌。此事見於巴比倫塔木德《祝福篇》9b–10a，其中革馬拉如此記載：

Talmúð Bavli, Berakhot 9b:

אַשְׁרֵי הָאִישׁ (תהלים א) וְלָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם (תהלים ב) — חַד פִּרְקָא הוּא

Transliterasjon: Ashrei ha-ish (Tehillim 1) *ve-Lammah ragshu goyim* (Tehillim 2) — *chad pirqa hu*.

Týðing / 翻譯*:* «"Sæll er maðren" (Sålm 1) ok "Hví rasa heiðningarnar" (Sålm 2) — þat er eitt kapituli.» 「『那人是有福的』（詩篇一）和『外邦為何喧嚷』（詩篇二）——乃是一章。」

Enn fremr, Rav Jehuda bar Šimon ben Pazi segir:

此外，猶大·拉比·西門·本·帕齊之子更說道：

כָּל פָּרָשָׁה שֶׁהָיְתָה חֲבִיבָה עַל דָּוִד — פָּתַח בְּ"אַשְׁרֵי" וְסִיֵּם בְּ"אַשְׁרֵי". פָּתַח בְּ"אַשְׁרֵי" — דִכְתִיב: "אַשְׁרֵי הָאִישׁ"; וְסִיֵּם בְּ"אַשְׁרֵי" — דִכְתִיב: "אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בוֹ" (ב:יב)

Transliterasjon: Kol parashah she-hayetah chavivah al David — patach be-"Ashrei" ve-siyyem be-"Ashrei". Patach be-"Ashrei" — dikhtiv: "Ashrei ha-ish"; ve-siyyem be-"Ashrei" — dikhtiv: "Ashrei kol chosei vo" (2:12).

Týðing / 翻譯*:* «Hvert kvæði sem var kært Davíð — opnaði hann með "sæll" ok lauk með "sæll". Opnaði með "sæll" — því at skrivat er "Sæll er maðren" (1:1); ok lauk með "sæll" — því at skrivat er "Sælir eru allir þeir sem treysta á honum" (2:12).»「凡大衛所鍾愛的篇章——他以『有福』開始，又以『有福』結束。以『有福』開始——因為經上寫著：『那人是有福的』（1:1）；又以『有福』結束——因為經上寫著：『凡投靠祂的人都是有福的』（2:12）。」

Þessi *inclusio*-bygging — *ashrei* í upphavi ok *ashrei* í lokanum — sýnir at báðir sálmarnir mynda eitt literært heild. Í þessari skriving skulum vér granska þetta eina samnatta kvæði heilstøðuliga.

此種「首尾呼應」（*inclusio*）結構——以「有福」(*ashrei*) 開頭，又以「有福」(*ashrei*) 結尾——表明兩篇詩歌構成一個完整的文學整體。在本文中，我們將對這首統一詩歌進行整體性考察。

Fyrsti Hluti: Leðen Réttvísra ok Leðen Guðlausa / 第一部分：義人之路與惡人之路（1:1–6）

Vers 1:1 / 第一篇第**1**節
Hebraíska / 希伯來文（馬所拉文本）**:**

אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב

Transliterasjon: Ashrei ha-ish asher lo halakh ba-atzat resha'im, u-ve-derekh chatta'im lo amad, u-ve-moshav letzim lo yashav.

Gríska (LXX) / 希臘文（七十士譯本）**:**

Μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν.

Transliterasjon: Makarios anēr, hos ouk eporeuthe en boulē asebōn, kai en hodō hamartōlōn ouk estē, kai epi kathedran loimōn ouk ekathisen.

Targúm Tehillim / 詩篇他爾古姆**:**

טוּבֵיהּ דְּגְבַר דְּלָא הַלִיךְ בְּמִלְכַּת רַשִׁיעִין וּבְאוֹרְחַת חַיָבִין לָא קָם וּבְסִיעַת מְמִקְנֵי לָא אִסְתְּחַר

Transliterasjon: Tuveih di-gvar de-la halik be-milkat rashi'in u-ve-orchat chayyavin la qam u-ve-si'at memiqnei la istchar.

Týðing / 翻譯*:* «Sæll er maðren sem eigi gekk í ráðlegging ens guðlausa, ok í vegi syndara stóð eigi, ok í sæti spottara sat eigi.»「那人是有福的，他不從惡人的計謀行走，不站罪人的道路，不坐褻慢人的座位。」

Hér sjáum vér þrjú stig niðurgangs: *ganga* (halakh/ἐπορεύθη), *standa* (amad/ἔστη), *sitja* (yashav/ἐκάθισεν). Þetta þrífalda fall lýsir hversu maðren fjarlægist Guðs vilja — fyrst sem farandi, síðan sem staðfastur, ok at lokum sem rótfastur í sveit syndara. Miðraš Tehillim opnar sína útlegging á Sálmi 2 með þessum orðum:

此處我們看到三級下降：行走 (halakh/ἐπορεύθη)、站立 (amad/ἔστη)、坐 (yashav/ἐκάθισεν)。此三重墮落描述了人如何遠離上帝旨意——先是作為過客，繼而駐足，最終在罪人的團夥中紮根。《詩篇米德拉什》在其對詩篇第二篇的闡述開篇即如此寫道：

Miðraš Tehillim 2:1:

למה רגשו גוים — זה שאמר הכתוב: "והרשעים כים נגרש" (ישעיה נז:כ). מה הים הזה כל סירותיו על פיו, כך סירותיהן של רשעים על פיהם.

Transliterasjon: Lammah ragshu goyim — zeh she-amar ha-katuv: "ve-ha-resha'im ka-yam nigrash" (Yeshayahu 57:20). Mah ha-yam ha-zeh kol sirotav al piv, kakh siroteihen shel resha'im al pihem.

Týðing / 翻譯*:* «"Hví rasa heiðningarnar" — þetta er þat sem Ritníngin segir: "En þeir guðlausu eru sem sjórinn stormnúinn" (Jesaja 57:20). Líkt ok sjórinn kastar öllu sínu sorpinu á strandirnar, svá kasta enir guðlausu sínu sorpinu á sinn munn.»「『外邦為何喧嚷』——此即經文所言：『惟惡人好像翻騰的海』（以賽亞書57:20）。正如大海將一切污穢嘔吐於岸邊，惡人亦將其污穢出於口中。」

Þessi miðrašsamband milli Sálm 1 ok 2 er merkiligt: enir "guðlausu" (resha'im) í Sálmi 1 verða "heiðningarnar" (goyim) í Sálmi 2. Sami krafturinn sem fjarlægir einstaklinga frá Toranní í 1:1 leiðir heilu þjóðirnar til uppreisnar gegn Guði í 2:1.

《米德拉什》將詩篇一與詩篇二之間的這種關聯令人矚目：詩篇一中的「惡人」(*resha'im*) 在詩篇二中成為「列國」(*goyim*)。使個人遠離妥拉的同一力量，在2:1中引導整個民族起來反叛上帝。

Vers 1:2 / 第一篇第**2**節
Hebraíska / 希伯來文**:**

כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה

Transliterasjon: Ki im be-torat YHWH cheftzo, u-ve-torato yehgeh yomam va-laylah.

Gríska (LXX) / 希臘文**:**

ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός.

Transliterasjon: All' ē en tō nomō kyriou to thelēma autou, kai en tō nomō autou meletēsei hēmeras kai nyktos.

Targúm / 他爾古姆:

אֱלָהֵן בְּנִימוּסָא דַיְיָ רְעוּתֵיהּ וּבְאוֹרַיְתֵיהּ מְרַנֵּן יֵמָם וְלֵילֵי

Transliterasjon: Elahen be-nimusa da-YY re'uteih u-ve-orayteih merannen yemam ve-leilei.

Týðing / 翻譯*:* «Heldur í lögum Dróttens er gaman hans, ok í Torá hans þenkir hann dag ok nótt.»「惟喜愛耶和華的律法，晝夜思想祂的律法。」

Orðið *yehgeh* (הגה) er hin sama rót ok *yehgu-riq* (יֶהְגּוּ רִיק) í 2:1. Þetta er djúpt merkiligt: enn rétti maðr "hugsar" (yehgeh) Torá Guðs, en heiðningarnar "hugsa" (yehgu) fányti. Hin gríska þýðing nøter *meletēsei* í 1:2 ok *emeletēsan* í 2:1 — sama sagnorðið er notað um æðra hugverknaðinn (Tora-iðkun) ok enn lægra (fánýtar samansverjingar).

動詞 *yehgeh*（הגה）與2:1中的 *yehgu-riq*（יֶהְגּוּ רִיק）同根。此關聯意義深遠：義人「默想」(*yehgeh*) 上帝的妥拉，而列國卻「謀算」(*yehgu*) 虛妄之事。希臘文譯本在1:2用 *μελετήσει*，在2:1用 *ἐμελέτησαν*——同一動詞被用於高等心靈活動（妥拉默想）和低等心靈活動（虛空的密謀）。

Miðraš Tehillim leggur út þetta samband:

《詩篇米德拉什》如此闡釋此關聯：

Miðraš Tehillim 2:2:

כל ריגושן של רשעים וכל יגיען לריק, שנאמר: "ויגעו עמים בדי ריק" (ירמיה נא:נח). אבל ישראל לא ייגעו לריק ולא ילדו לבהלה.

Transliterasjon: Kol rigshan shel resha'im ve-khol yig'an la-riq, she-ne'emar: "ve-yig'u amim bedei riq" (Yirmeyahu 51:58). Aval Yisrael lo yig'u la-riq ve-lo yeldu la-behalah.

Týðing / 翻譯*:* «Alt óp enna guðlausu ok alt strev þeira er til einskis, sem sagt er: "Þjóðirnar strevast til einskis" (Jer. 51:58). En Ísrael mun eigi strevast til einskis, ok eigi fæða til skelfingarinnar.»「惡人一切的喧嚷和一切的勞碌都歸於虛空，如經上所記：『列國的人民勞碌乃為虛空』（耶利米書51:58）。但以色列不會徒然勞碌，也不會生產以致驚恐。」

Vers 1:3 / 第一篇第**3**節

Hebraíska / 希伯來文**:**

וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל־פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ וְעָלֵהוּ לֹא־יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ

Transliterasjon: Ve-hayah ke-etz shatul al palgei mayim, asher piryo yitten be-itto, ve-alehu lo yibbol, ve-khol asher ya'aseh yatzliach.

Gríska (LXX) / 希臘文**:**

καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται, καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατευοδωθήσεται.

Transliterasjon: Kai estai hōs to xylon to pephyteuemenon para tas diexodous tōn hydatōn, ho ton karpon autou dōsei en kairō autou, kai to phyllon autou ouk aporrhyēsetai, kai panta hosa an poiē kateuodōthēsetai.

Targúm / 他爾古姆**:**

וְיהֵי כְּאִילָן חַיֵּי דִנְצִיב עַל טָיְפֵי מוֹי דִי אִנְבֵּיהּ מְבַשֵּׁל בְּעִדָּנֵיהּ וְאַטְרְפּוֹי לָא נָתְרִין וְכָל לַבְלְבוֹי דִמְלַבְלֵב מְגַרְגָּר וּמַצְלָח

Transliterasjon: Vi-hei ke-ilan chayyei di-ntziv al teyafei moi, di inbeih mevashshel be-'idaneih, ve-atrpoi la natrin, ve-khol lavlevoi di-melablev megarger u-matzlach.

Týðing / 翻譯*:* «Ok hann verðr sem lífsins tré, plantað víð vatnsbekki, sem ber ávöxt á réttum tíma, ok lauf þess fellr eigi, ok allt sem blaðgast blómstrar ok þrífst.»「他要像一棵生命之樹，栽在溪水旁，按時候結果子，葉子也不枯乾，凡他所發出的都繁茂興旺。」

Targúmen bætir við *ilan chayyei* — "lífsins tré" — þar sem hebraíski textinn hefur einungis *etz* (tré). Þetta tengir sálmen við *etz ha-chayyim* (lífsins tré) í 1. Mósebók 2:9 ok Orðskviðum 3:18 (þar sem vízka er lífsins tré). Konungr Messías í Sálmi 2, nøter líka mynd lífsins trés: hann er plantaðr á Síon (2:6) ok hans ríki er eilíft — lauf hans visnar aldrei.

他爾古姆加入了 *ilan chayyei*（「生命之樹」），而希伯來原文僅有 *etz*（「樹」）。這將詩篇與創世記2:9的「生命樹」(*etz ha-chayyim*) 以及箴言3:18（智慧即生命樹）相聯繫。詩篇二中的彌賽亞君王同樣使用了樹的意象：他被立於錫安（2:6），他的國度是永恆的——他的葉子永不枯乾。

Vers 1:4–6 / 第一篇第**4–6**節
Hebraíska 1:4 / 希伯來文**:**

לֹא כֵן הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ

Transliterasjon: Lo khen ha-resha'im, ki im ka-motz asher tiddefennu ruach.

Hebraíska 1:6 / 希伯來文**:**

כִּי יוֹדֵעַ יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד

Transliterasjon: Ki yode'a YHWH derekh tzaddiqim, ve-derekh resha'im to'ved.

Gríska 1:6 (LXX) / 希臘文**:**

ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων, καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

Transliterasjon: Hoti ginōskei kyrios hodon dikaiōn, kai hodos asebōn apoleitai.

Týðing / 翻譯*:* «Eigi svá enir guðlausu — heldur sem agnar sem vindren bläs bort... Því at Dróttin þekkir veg réttvísra, en vegr enna guðlausu mun týnast.»「惡人並不是這樣，乃像糠秕被風吹散……因為耶和華知道義人的道路，惡人的道路卻必滅亡。」

Orðið *to'ved* (תֹּאבֵד, "týnast") í 1:6 endurtekst í 2:12 (*ve-to'vdu derekh* — "ok þér munuð týnast frá veginum"). Þetta er önnur lykiltenging: "vegr enna guðlausu týnist" (1:6) ok "þér munuð týnast í veginum" (2:12). Sem ein sálmr, mynda þessi orð eina boðskaparlínu: sú leið sem forsmáar Torá (1:1) ok uppreist gegn Messías (2:2) leiðir til útrýmingar (1:6/2:12).

動詞 *to'ved*（תֹּאבֵד，「滅亡」）在1:6出現，又在2:12重現（*ve-to'vdu derekh*——「你們在道中滅亡」）。這是另一個關鍵聯繫：「惡人的道路必滅亡」（1:6）與「你們在道中滅亡」（2:12）。作為一首詩歌，這些詞彙形成統一的信息線索：藐視妥拉之路（1:1）和反叛彌賽亞之路（2:2）通向同一結局——滅亡（1:6/2:12）。

Annarr Hluti: Konungsríki Messías ok Guðs Svar / 第二部分：彌賽亞的王國與上帝的回應（2:1–12）

Vers 2:1–2 / 第二篇第**1–2**節

Hebraíska / 希伯來文**:**

לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יֶהְגּוּ רִיק: יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יָחַד עַל יְהוָה וְעַל מְשִׁיחוֹ

Transliterasjon: Lammah ragshu goyim, u-le'ummim yehgu riq. Yityatzvu malkhei eretz, ve-roznim nosdu yachad, al YHWH ve-al meshicho.

Gríska (LXX) / 希臘文**:**

Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.

Transliterasjon: Hina ti ephryaxan ethnē, kai laoi emeletēsan kena? Parestēsan hoi basileis tēs gēs kai hoi archontes synēchthēsan epi to auto kata tou kyriou kai kata tou christou autou.

Targúm / 他爾古姆:

לְמָה מִתְרַגְּשִׁין עַמְמַיָּא וְאוּמַיָּא מְרַגְּנִין סְרִיקוּתָא: קָיְמִין מַלְכֵי אַרְעָא וְשִׁלְטוֹנַיָּא יִתְחַבְּרוּן כַּחֲדָא לְמָרָדָא קֳדָם יְיָ וּלְמִנְצֵי עַל מְשִׁיחֵיהּ

Transliterasjon: Lemah mitragshim ammaya ve-umaya merannin seriquta. Qaymin malkhei ar'a ve-shiltonaya yitchabberun kachada le-marada qodam YY u-le-mintzei al meshicheih.

Týðing / 翻譯*:* «Hví ráðast saman heiðningarnar, ok þjóðirnar hugsa fánýti? Konungar jarðarinnar standa upp, ok höfðíngjarnir sameinast til uppreisnar gegn Dróttni ok til baráttu gegn hans Smurða.»「外邦為何喧嚷，萬民為何謀算虛妄的事？世上的君王一齊起來，掌權者聯合起來，要在耶和華面前叛亂，要與祂的受膏者爭戰。」

Miðraš Tehillim 2:4 útlegger þetta sem samansverjing Gogs ok Magógs:

《詩篇米德拉什》2:4將此解釋為歌革和瑪各的陰謀：

Miðraš Tehillim 2:4:

גוג ומגוג עתידין לומר כן: שוטים היו הראשונים שמעקיפין עצה על ישראל ולא היו יודעים שיש להם פטרון בשמים. אני איני עושה כן, אלא בתחלה אני מזדווג לפטרונן ואחר כך אני חוזר על ישראל. הדא הוא דכתיב: "על ה' ועל משיחו."

Transliterasjon: Gog u-Magog atidin lomar ken: shotim hayu ha-rishonim she-ma'aqifin etzah al Yisrael ve-lo hayu yod'im she-yesh lahem patron ba-shamayim. Ani eini oseh ken, ella ba-techillah ani mizdavveg le-patronan ve-achar kakh ani chozer al Yisrael. Hada hu dikhtiv: "al YHWH ve-al meshicho."

Týðing / 翻譯*:* «Gog ok Magóg munu segja svá: Heimsker voru enir fyrri sem lagðu ráð gegn Ísrael ok vissu eigi at þeir hafa verndara á himinum. Ek mun eigi gera svá, heldur mun ek fyrst herja á verndarann ok síðan snúast gegn Ísrael. Þetta er þat sem skrivat er: "gegn Dróttni ok gegn hans Smurða."»「歌革和瑪各將來必如此說：先前那些人是愚昧的，他們圖謀對付以色列，卻不知道他們在天上有一位保護者。我不會那樣做，我要先攻擊他們的保護者，然後再轉向以色列。這就是經上所寫的：『要敵擋耶和華並祂的受膏者。』」

Vers 2:6–7 / 第二篇第**6–7**節

Hebraíska / 希伯來文**:**

וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַר קָדְשִׁי: אֲסַפְּרָה אֶל חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ

Transliterasjon: Va-ani nasakhtī malki al Tziyyon har qodshi. Asaperah el choq: YHWH amar elai, Beni attah, ani ha-yom yelidtikha.

Gríska (LXX) / 希臘文**:**

ἐγὼ δὲ κατεστάθην ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ Σειὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ, διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Κύριος εἶπεν πρὸς μέ· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

Transliterasjon: Egō de katestathēn hyp' autou epi Seiōn oros to hagion autou, diangellōn to prostagma Kyriou. Kyrios eipen pros me: Huios mou ei sy, egō sēmeron gegennēka se.

Targúm / 他爾古姆**:**

וַאֲנָא רַבִּיתִי מַלְכִּי וּמַנִיתֵיהּ עַל טוּר מַקְדְשִׁי: אֶשְׁתְּעֵי קְיָמָא דַיְיָ אֲמַר חֲבִיב כְּבַר לְאַבָּא לִי אַנְתְּ זַכָּאָה כְּאִלּוּ יוֹמָא דֵּין בְּרֵיתָךְ

Týðing / 翻譯*:* «Ok ek hefi sett minn konung ok skipað honum yfir mitt helga fjall (Síon). Ek mun fræða um sáttmálann Dróttens. Hann sagði: "Elskaðr sem sonr til föður ertu mér; hreinn sem væri ek í dag skapað þig."» 「我已經膏立了我的君王，並指派他治理我的聖山（錫安）。我要傳報耶和華的約。祂說：『你是我所親愛的，如兒子之於父親；你是純潔的，彷彿我今日創造了你。』」

Hér er Targúmen merkilegur: þar sem hebraíski textinn segir "Sonr minn ert þú, ek hefi í dag getið þig," umskiptir Targúmen þetta í *"Elskaðr sem sonr til föður ert þú mér, hreinn sem ek í dag skapaða þig."* Þetta er viðmið gegn trúarbrögðum sem taka "sonr" bókstaflega. Miðraš Tehillim 2:9 segir beint:

此處他爾古姆的翻譯值得注意：希伯來原文說「你是我的兒子，我今日生了你」，而他爾古姆將其轉化為*「你是我所親愛的，如兒子之於父親；純潔如同我今日創造了你。」* 這是針對那些將「兒子」作字面理解之宗教的回應。《詩篇米德拉什》2:9直接表明：

Miðraš Tehillim 2:9:

בני אתה — מכאן תשובה לאומרים יש לו בן. ואת מותיב להון: "בן לי" אתה — אינו אומר, אלא "בני אתה" — כעבד שעושה לו רבו קורת רוח ואומר לו: אנא מחבב לך כברי.

Transliterasjon: "Beni attah" — mi-kan teshuvah la-omrim yesh lo ven. Ve-at motiv lehon: "Ben li" attah — eino omer, ella "Beni attah" — ke-eved she-oseh lo rabbo qorat ruach ve-omer lo: ana mechabbev lakh ke-vri.

Týðing / 翻譯*:* «"Sonr minn ert þú" — héðan er svar til þeira sem segja hann eigi son. Ok þú svarar þeim: "Son mér" ert þú — segir eigi, heldur "Sonr minn ert þú" — líkt ok þræll sem glader herra sinn ok herran segir honum: Ek elska þig sem son minn.» 「『你是我的兒子』——這就是對那些說祂有兒子之人的回應。你可以如此回答他們：經文並非說『兒子屬於我』(字面所有格)，而是說『我的兒子是你』——就像一個僕人使主人歡喜，主人對他說：我愛你如同我的兒子。」

Vers 2:12 — Lokníngin / 第二篇第12節——結尾

Hebraíska / 希伯來文:

נַשְּׁקוּ בַר פֶּן יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דָּרֶךְ כִּי יִבְעַר כִּמְעַט אַפּוֹ אַשְׁרֵי כָּל חוֹסֵי בוֹ

Transliterasjon: Nashqu var pen ye'enaf ve-to'vdu derekh, ki yiv'ar kim'at appo. Ashrei kol chosei vo.

Gríska (LXX) / 希臘文:

δράξασθε παιδείας, μή ποτε ὀργισθῇ Κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας, ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

Transliterasjon: Draxasthe paideias, mē pote orgisthē Kyrios, kai apoleisthe ex hodou dikaias, hotan ekkauthē en tachei ho thymos autou. Makarioi pantes hoi pepoithotes ep' autō.

Targúm / 他爾古姆:

קַבִּילוּ אוּלְפָנָא דִּלְמָא יִרְגֵּיז וְתֶהוֹבְדוּן אוֹרְחָא מְטוּל דְּיֵיחוֹר כְּזְעֵר רוּגְזֵיהּ טוּבֵיהּ לְכָל דְּסָבְרִין בְּמֵימְרֵיהּ

Transliterasjon: Qabbilu ulfana, dilma yirgez u-tehovdun urcha, metul de-yechor kiz'er rugzeih. Tuveih le-khol de-savrin be-meimreih.

Týðing / 翻譯*:* «Takið við kennslu, at eigi reiddist hann ok þér týnist í veginum, því at hans reiði kvendist snemma. Sælir eru allir þeir sem treysta á hans Orði (Memra).»「當接受教訓，免得祂發怒，你們在道中滅亡，因為祂的忿怒轉瞬即發。凡信靠祂聖言(梅姆拉)的人都是有福的。」

Hér endar kvæðið sem upphófst: *Ashrei* (1:1) → *Ashrei* (2:12). Targúmen bætir við merkilegu orði: *Memra* (מֵימְרָא, Orð Guðs). Enir sem treysta á Guðs *Memra* eru sælir — þetta tengir endann til upphafsins, þar sem sá sem hugsar á Torá (Guðs Orð) er sæll.

詩歌在此處結束，正如其開始：*Ashrei*（1:1）→ *Ashrei*（2:12）。他爾古姆加入了一個顯著的詞彙：*Memra*（מֵימְרָא，「上帝的聖言」）。凡信靠上帝 *Memra* 的人都是有福的——這將結尾與開頭相連：默想妥拉（上帝之道）的人是有福的。

Þriðji Hluti: Samstæðufræðileg Samanburðr / 第三部分：結構同一性分析

Sem einn sálmr sýnir kvæðið eftirfarandi kiasmatíska (chiastic) bygging:

作為一首詩歌，此詩呈現以下交叉對稱（chiastic）結構：

A — *Ashrei* (1:1): Sæll er maðren / 有福的是那人

B — Rétti maðren hugsar Torá (1:2): *yehgeh* / 義人默想妥拉：*yehgeh*

C — Hann er sem tré við vatn (1:3) / 他像溪邊的樹

D — Enir guðlausu eru sem agnar (1:4) / 惡人像糠秕

D' — Heiðningarnar rasa í fánýti (2:1): *yehgu riq* / 列國謀算虛空：*yehgu riq*

C' — Konungrinn er settr á Síon-fjalli (2:6) / 君王被立於錫安山

B' — Guðs skipan/choq útbreiðist (2:7–9) / 上帝的律例/旨意宣告

A' — *Ashrei* (2:12): Sælir eru þeir sem treysta / 有福的是信靠的人

Þessi bygging sýnir at 1:2 (*yehgeh* á Torá) ok 2:1 (*yehgu riq*) eru andstæður; at 1:3 (tréð) ok 2:6 (Síon) eru báðar myndir af eilífu stöðugleika Guðs; ok at 1:4 (agnar) ok 2:1–3 (uppreist) eru báðar myndir af fánýti sem endar í glötun.

此結構表明：1:2（*yehgeh* 默想妥拉）與2:1（*yehgu riq* 謀算虛空）形成對比；1:3（樹）與2:6（錫安）都是上帝永恆穩固的意象；而1:4（糠秕）與2:1-3（叛亂）都是虛空的意象，最終導向滅亡。

Fjórði Hluti: Talmúðískar ok Miðrašískar Innsjáar / 第四部分：塔木德與米德拉什洞見

Um samband milli Sálms 2 ok Šmone Esre / 論詩篇二與十八祝禱的關聯

Talmúð Bavli, Berakhot 9b heimfærir samband milli Sálmaritningarinnar ok bænarinnar Šmone Esre:

巴比倫塔木德《祝福篇》9b將詩篇的編排與「十八祝禱」聯繫起來：

אמר ר' יהודה בריה דר' שמעון בן פזי: מפני מה אמר דוד (תהלים יט:טו) "יהיו לרצון אמרי פי" רק אחר שמונה עשר פרקים? — כנגד שמונה עשרה ברכות.

Transliterasjon: Amar R. Yehudah berih de-R. Shimon ben Pazi: Mipnei mah amar David (Tehillim 19:15) "Yihyu le-ratzon imrei fi" raq achar shemoneh asar peraqim? — ke-neged shemoneh esreh berakhot.

Týðing / 翻譯*:* «Rav Jehuda, sonr ens Rav Šimon ben Pazi, segir: Hví sagði Davíð (Tehillim 19:15) "Verði orð munns míns þóknanlegt" einungis eftir átján kapituli? — Til samsvarar áttán blessunon.»「猶大拉比（西門·本·帕齊之子）說：為何大衛在十八章之後才說（詩篇19:15）『願我口中的言語蒙悅納』？——為對應十八福。」

Gemaran spyrr: "En þau eru þó nítján!" Ok svarar: "'Sæll er maðren' ok 'Hví rasa heiðningarnar' — eitt kapituli er þat." Þessi hefð — at Sálmar 1 ok 2 séu eitt — er þannig grundvöllr Talmúðísks bænalagfræðis.

革馬拉問道：「但那是十九篇啊！」回答：「『那人是有福的』和『外邦為何喧嚷』——乃是一章。」因此，詩篇一與二為一首詩歌的傳統，是塔木德祈禱法學的基礎。

Miðraš Tehillim um Guðs Hlátr /《詩篇米德拉什》論上帝的嘲笑

Miðraš Tehillim 2:6:

(א) יושב בשמים ישחק — אמר ר' יצחק: כל עסקיו של הקב"ה בקדושה... דבר אחר: ארבע שחיקות הן: (ב) ואתה ה' תשחק למו; (ג) ה' ישחק לו; (ד) גם אני באידכם אשחק יושב בשמים ישחק;.

Transliterasjon: "Yoshev ba-shamayim yischaq" — amar R. Yitzchak: Kol asaqav shel ha-QBH bi-qdushah... Davar acher: arba' sechiqot hen: (1) Yoshev ba-shamayim yischaq; (2) Ve-attah YHWH tischaq lamo; (3) YHWH yischaq lo; (4) Gam ani be-eidkhem eschaq.

Týðing / 翻譯*:* «"Hann sem sitr á himnum hlær" — Rav Jitschak sagði: Alt starf Hins Helga, blessaðs sé hann, er í helgi... Annað mál: Fjórar gerðir hlátrs eru: (1) "Hann sem sitr á himnum hlær" (2:4); (2) "En þú, Dróttin, hlær at þeim" (59:9); (3) "Dróttin hlær at honum" (37:13); (4) "Ek og mun hlæja í yðar úngæfu" (Orðskvið. 1:26).» 「『坐在天上的必發笑』——以撒拉比說：聖者（願祂受讚美）的一切作為都在聖潔中……另一種解釋：有四種神聖的笑：(1)『坐在天上的必發笑』(2:4)；(2)『但祢耶和華必笑他們』(59:9)；(3)『耶和華必笑他』(37:13)；(4)『我也必在你們遭難的時候發笑』(箴1:26)。」

Targúmen um "Nasaktí" / 他爾古姆論「我已膏立」

Miðraš Tehillim 2:8 gefr þrjár merkingar orðsins *nasakhti* (נָסַכְתִּי):

《詩篇米德拉什》2:8對 *nasakhti*（נָסַכְתִּי）一詞給出三種含義：

(א) משחתיה — כמה דאמר "וסוך לא סכתי" (דניאל י:ג); (ב) אתיכתיה — כמה דאמר "עגל מסכה" (שמות לב:ד); (ג) גדלתיו — כמה דאמר "שמונה נסיכי אדם" (מיכה ה:ד).

Transliterasjon: (1) Meshachteih — kemah de-amar "ve-sokh lo sakhti" (Daniel 10:3); (2) Atikhtei — kemah de-amar "egel massekha" (Shemot 32:4); (3) Gidaltiv — kemah de-amar "shemonah nesikhei adam" (Mikhah 5:4).

Týðing / 翻譯*:* «(1) "Ek smurði hann" — sem sagt er "ok eigi smurði ek mik" (Dan. 10:3); (2) "Ek steypti hann" (sem málm) — sem sagt er "steyptr kalfr" (2 Mós. 32:4); (3) "Ek gerði hann göfugan" — sem sagt er "átta höfðingjar manna" (Míka 5:4).» 「(1)『我膏了

他』——如經上所言『我沒有用膏抹身』(但10:3)；(2)『我鑄造了他』(如金屬)——如經上所言『鑄成的牛犢』(出32:4)；(3)『我使他尊貴』——如經上所言『八個人中的首領』(彌5:4)。」

Fimti Hluti: Kvæðið sem Heilstøðuleg Bóðskapr / 第五部分：整首詩歌的統一信息

Sem eitt kvæði, frambera Sálmar 1–2 eina heiðstøðulega bóðskapr um tvær leiðir:

作為一首詩歌，詩篇1-2傳達了關於兩條道路的統一信息：

Leð Lífsins (derekh tzaddiqim / ὁδὸς δικαίων) byrjar í Tora-iðkun (1:2), ber ávöxt sem tré (1:3), ok endar í sælu undir skjöldri Messías-konungs (2:12: *ashrei kol chosei vo*). Þessi leð tengist Guðs *choq* (skipan, 2:7) ok Guðs *Memra* (Orð, Targúm 2:12).

生命之路（*derekh tzaddiqim* / ὁδὸς δικαίων）始於妥拉默想（1:2），如樹結果（1:3），終於彌賽亞君王庇護下的福樂（2:12：*ashrei kol chosei vo*）。此路與上帝的 *choq*（律例，2:7）和上帝的 *Memra*（聖言，他爾古姆2:12）相聯。

Leð Glötunarinnar (derekh resha'im / ὁδὸς ἀσεβῶν) byrjar í uppreist gegn Torá ok gegn Messías (1:1 / 2:2), er fányt sem agnar (1:4) eða sem ráðlegging enn guðlausu (2:1: *yehgu riq*), ok endar í glötun (1:6: *to'ved* / 2:12: *to'vdu derekh*).

滅亡之路（*derekh resha'im* / ὁδὸς ἀσεβῶν）始於對妥拉和彌賽亞的反叛（1:1 / 2:2），虛空如糠秕（1:4）或如惡人的謀算（2:1：*yehgu riq*），終於滅亡（1:6：*to'ved* / 2:12：*to'vdu derekh*）。

Miðraš Tehillim 2:3 segir:

《詩篇米德拉什》2:3說道：

לעתיד לבוא — אומר למלך המשיח: מדינה פלונית מרדה בך, והוא אומר: יבוא גובאי ויחריב אותה, שנאמר: "והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע" (ישעיה יא:ד).

Transliterasjon: Le-atid lavo — omer le-Melekh ha-Mashiach: medinah plonit mardah bakh, ve-hu omer: yavo guvai ve-yachariv otah, she-ne'emar: "ve-hikkah eretz be-shevet piv u-ve-ruach sefatav yamit rasha" (Yeshayahu 11:4).

Týðing / 翻譯*:* «Í enn komandi tíð — mun verða sagt til konungs Messías: "Svá ok svá land uppreistist gegn þér." Ok hann mun segja: "Lát engispretturnar koma ok eyðileggja þat," sem sagt er: "Ok hann mun slá jörðina með sprota munns síns, ok með anda vara sinna mun hann deyða enn guðlausa" (Jesaja 11:4).» 「在將來的日子——必有人對彌賽亞王說：『某國反叛了你。』他必說：『讓蝗蟲來毀滅它』，如經上所言：『他必以口中的杖擊打全地，以嘴唇的氣殺戮惡人』（以賽亞書11:4）。」

Þetta tengir *Sálm 2:9* ("Þú skalt brjóta þá með járnsprota") ok *Sálm 1:4* ("sem agnar sem vindren bláss bort") — í báðum tilvikum er kraftr ens guðlausa einskis virði gegn dómi Guðs.

這將詩篇*2:9*（「你必用鐵杖打破他們」）與詩篇*1:4*（「像糠秕被風吹散」）相聯繫——在兩種情形下，惡人的力量在上帝的審判面前都毫無價值。

Loksorð / 結語

Sálmar 1 ok 2, sem eitt kvæði lesnir, mynda inngang til allrar Sálmabókarinnar. Þeir setja fram tvennar leiðir: leðena réttvísra — grundvölluðu í Torá ok Messías — ok leðena guðlausa — grundvölluðu í uppreist ok fánýti. Hefðin sem viðheldur einingunni á þessum tveim sálmunum er djúpt rótfest í rabbínskari bókmenntahefð, frá Talmúð Bavli (Berakhot 9b–10a), til Miðraš Tehillim, til Targúm Tehillim.

詩篇一與二，作為一首詩歌來閱讀，構成了整部詩篇的導言。它們提出兩條道路：義人之路——根基於妥拉和彌賽亞——以及惡人之路——根基於反叛和虛空。維護這兩篇詩歌統一

性的傳統深深植根於拉比文學傳統中，從巴比倫塔木德（《祝福篇》9b-10a），到《詩篇米德拉什》，到《詩篇他爾古姆》。

Ashrei opnar ok lykr kvæðinu: sæll er sá sem treystir á Guðs Orð ok á hans Messías.

Ashrei（有福）開啟並結束了詩歌：凡信靠上帝聖言和祂的彌賽亞的人，都是有福的。

Orðalisti: Norn (Nynorn) Uppbygging ok Nýsløkkjingar / 詞彙表：諾恩語（新諾恩語）重建詞彙與新造詞

Norn (Nynorn)	Grundvöllr / 來源	Merking / 含義
godologisk	ON *guð* + gr. *-logia* + Norn adj. ending *-isk*	神學的 (theological)
skriving	ON *skrifa* (to write) + Norn nf. *-ing*	論文、著作 (writing, essay)
sålmabók	ON *sálmr* (psalm) + *bók* (book); Norn phonology å < á	詩篇 (Book of Psalms)
kapituli	ML *capitulum* > Norn neut.	章節 (chapter)
kvæði	ON *kvæði* (poem, song)	詩歌 (poem, song)

heiðningarnar	ON *heiðingi* (heathen) + def. pl. *-arnar*	異教徒們、外邦人 (the heathens, nations)
réttvis/réttvísra	ON *réttvíss* (righteous)	義人的 (of the righteous)
guðlaus/guðlausa	ON *guðlauss* (godless)	不敬虔的、惡人 (godless, wicked)
sæll/sælir	ON *sæll* (blessed, happy) — renders Heb. *ashrei*	有福的 (blessed, happy)
Torá	Heb. תּוֹרָה borrowed directly	妥拉、律法 (Torah)
Messías	Heb. מָשִׁיחַ via Gr. Μεσσίας	彌賽亞 (Messiah)
smurða/smurði	ON *smyrja* (to anoint) past part./past tense	受膏者/膏立 (anointed / anointed one)
inngangsord	ON *inngangr* (entrance) + *orð* (word)	引言 (introduction)

loksorð	ON *lok* (conclusion) + *orð* (word)	結語 (conclusion)
bóðskapr	ON *boðskapr* (message)	信息 (message)
heilstøðuleg	ON *heilr* (whole) + *staðr* (place) + adj. *-leg*	整體性的 (holistic)
samstæðufræðileg	ON *saman* + *stæða* + *fræði* + *-leg*	結構同一性的 (structural-unity analysis)
samanburðr	ON *samanburðr* (comparison)	比較、分析 (comparison, analysis)
uppreist	ON *uppreist* (revolt, rising up)	反叛、起來 (revolt, uprising)
fánýti	ON *fánýti* (vanity, futility)	虛空、虛妄 (vanity)
glötun	ON *glǫtun* (destruction)	毀滅 (destruction)
kiasmatísk	Gr. χιασμός + Norn adj. *-isk*	交叉對稱的 (chiastic)

inclusio	Lat. *inclusio* (envelope structure)	首尾呼應結構 (inclusio)
sáttmáli	ON *sáttmáli* (covenant)	約、盟約 (covenant)
skipan	ON *skipan* (decree, command)	命令、律例 (decree)
lífsins tré	ON *líf* gen. + *tré* (tree of life)	生命之樹 (tree of life)
leð/leðen	ON *leið* (path, way) > Norn *leð*	道路 (way, path)
Memra	Aram. מֵימְרָא (the Word [of God])	梅姆拉、上帝之言 (Memra, the Word)
innsjá/innsjáar	ON *inn* + *sjá* (to see inward) → pl. *innsjáar*	洞見 (insights)
útlegging	ON *útlegging* (interpretation)	釋經、解釋 (interpretation)
transliterasjon	Lat. *transliteratio* + Norn *-sjon*	音譯 (transliteration)

týðing	ON *þýðing* (translation) > Norn *týðing*	翻譯 (translation)
bænalagfræði	ON *bæn* (prayer) + *lag* (law) + *fræði* (study)	祈禱法學 (liturgical law/halakhah of prayer)
Targúm	Aram. תַּרְגּוּם (translation)	他爾古姆 (Targum)
Miðraš	Heb. מִדְרָשׁ (exposition)	米德拉什 (Midrash)
Talmúð	Heb. תַּלְמוּד (study/learning)	塔木德 (Talmud)
Gemara	Aram. גְּמָרָא (completion)	革馬拉 (Gemara)
höfðíngjar	ON *hǫfðingi* (chieftain, ruler) pl.	首領們 (rulers, princes)
járnsproti	ON *járn* (iron) + *sproti* (rod)	鐵杖 (rod of iron)
andstæðr	ON *andstæðr* (opposite, contrary)	對立的 (contrasting)

kvendist	ON *kvenda* (to kindle) past refl.	被點燃 (was kindled)
nýsløkkjing	ON *nýr* (new) + *sløkkja* (to coin/create) + *-ing*	新造詞 (neologism)

Heimildaskrá / 參考文獻

Hebraískt textið: *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS), 5. útg. 希伯來文經文：《斯圖加特希伯來文聖經》第五版。

Gríska textið: Alfred Rahlfs, *Septuaginta*, 2. útg. (Stuttgart, 2006). 希臘文經文：Alfred Rahlfs，《七十士譯本》第二版。

Targúm Tehillim: Sefaria.org útg. / Alexander Sperber, útg., *The Bible in Aramaic*, bd. IVA (Leiden: Brill, 1968). 詩篇他爾古姆：Sefaria.org版 / Alexander Sperber編，《亞蘭文聖經》第四A卷。

Talmúð Bavli, Berakhot 9b–10a — Vilna útg.; Steinsaltz útg. 巴比倫塔木德，祝福篇 9b-10a——維爾納版；施坦薩茨版。

Miðraš Tehillim (Šocher Tov), kap. 1–2 — Buber-útg. (Vilna, 1891).《詩篇米德拉什》（覓善者）第1-2章——布伯版（維爾納，1891）。

Jakobsen, Jakob, *An Etymological Dictionary of the Norn Language in Shetland*, 2 bdk. (London, 1928–32). 雅各布森，《設得蘭諾恩語詞源詞典》，兩卷本。

Nynorn Project, *Grammar of Nynorn* ok *Dictionary of Nynorn* (nornlanguage.x10.mx). 新諾恩語計畫，《新諾恩語語法》及《新諾恩語詞典》。

Þessi skriving var samansett á Norn (Nynorn-uppbyggingu) ok Kínversku (Hefðbundnu). Norn-framsøgan nøter uppbyggdu orð ok boðskapur frá Nynorn-verkefninu, Jakobsens orðabók, ok Gamalnorrønar keldur, veð tungumáligt nýsløkkjingum þar sem nauðsynligt er.

本文以諾恩語（新諾恩語重建）和中文撰寫。諾恩語表述使用了來自新諾恩語計畫、雅各布森詞典及古諾爾斯語來源的重建詞彙，並在必要之處進行了語言學新造詞。